

طاشيناب
اشيخ يوتي غزرت
صاحب الميز: هارند ماموريان: ازمير

"TACHINK,"
JOURNAL ARMÉNIEN
QUOTIDIEN POLITIQUE & LITTÉRAIRE
Imprimerie Mamourian
SMYRNE

10 ՓԱՐԱ

ԴԱՇԻՆԱԲ

ՕՐԱԹԵՐԹ

ՔԱՂԱՔԱԿԱՆ ԵՒ ԳՐԱԿԱՆ

ԲԱՃԱՆՈՐԳԱԳՐՈՒԹԻՒՆ

	ՏՐԿ.	ՎԵՑ.	ԵՌ.
ԻԶՄԻՐ	80	40	20 Դ.Բ.
ՊՈԼԻՍ ԵՒ ԳՐԱԿԱՆ	108	54	Դ.Բ.
ՍՐՏԱՆԱԶԻՄԻՆ	25	13	Թ.Ր.

Նամակներ պէժք է ուղղել «ԳԱՇԻՆԱԲ»-ի
Խմբագրության
Rédaction du Journal Arménien
«TACHINK»-Smyrne

Ձի հրատարակում ձեռագիրները չեն վերադարձուիլ

10 ՓԱՐԱ

ԽՂԱԽ ԱԶԱՏՈՒԹԻՒՆԸ

Քաղաքակրթութեան ամենամեծ յաղ-
թանակն է խղճի ազատութիւնը, որ
մարդկային իրաւունքներուն է՛ն նուիրա-
կանը և անբարարարելին, է՛ն կենսական
և անպայմանը, է՛ն բնականը և բացարձա-
կը նկատուած է այն օրէն ի վեր, ուր
պայքարը սկսած է խաւարի ու բացի,
սարկաւանք և ազատութեան միջև:

Միանշանակ և բնականական կոտո-
վարութիւններու մէջ խղճի շատ անգամ
յարգուած այն անկապտելի իրաւունքը
մարդ էակին՝ բնական էր որ մէկն ըլլար
այն անպայման և էական երաշխիքներէն,
զոր Սահմանադրութիւնը կրնար ընծայել
քաղաքացիին՝ այն գերազանց պատճա-
ռով, որ մարդկութիւնը անխառն ձեռք
բերելու համար իր մեծագոյն տաքա-
պանքները ապրած է նախապատմական
ժամանակներէ ի վեր, ասոր տիրապետող
է որ կրցած է իր միւս իրաւունքները
ձեռք բերել և ներկայ քաղաքակրթու-
թիւնը հիմնել:

Մեզի համար, որ զոնք տասն և հինգ
դարերէ, մեր քրիստոնէական պատմական
չղջիկն սկիզբէն ի վեր, եթէ ոչ անկէ
առաջ ալ, է՛ն շատ հայածուող և է՛ն շատ
ստատարող ցեղը եղած ենք խղճի ազա-
տութեան համար, կ'արժէ լրջօրէն նկա-
տողութեան տանել, թէ ներկայ սահմա-
նադրական ըվման մէջ օրքան կը
յարգուի և ուրքան կը պաշտպանուի
Սահմանադրութեամբ նուիրաւորուած
անխտիր ամէն օտմանցիկ այս քաղաքակ-
ր և անխտիր իրաւունքը, որ հիմը պիտի
ըլլայ կատարելաւ ազատութեան և ան-
պայման հաւասարութեան և որ իր ան-
վերապահ կիրառութեամբ միայն պիտի տա-
պահուի ցեղերու այնքան բազմալի համե-
րաչափութիւնը, միակ ազգակր երկրին
փրկութեան և հայրենիքին վերաշնու-
թեան:

Հազարաւորներու մէջ իր կարգին ան-
նշան իրարմ անցնող, անհատացող դա-
ւառական լիզմակցութիւններն է, որ ամբի
կրկայ այս մտածելներուս, խնդրը քնն-
նելով ոչ թէ ցեղային հաստիքական ճգնա-
տեսութեան միայն, որ այսուհետեւ պէտք
է կրօնամարտի, որ մեղաւորներու յա-
տակ ըլլայ, այլ աւելի անձ և հանրային,
աւելի բարձր և մարդկային տեսակէտէն,
ինչ որ պէտք է ասկէ վերջը անխտիր ա-
մէն Օտմանցի անհատները ըլլայ:—

Խղճի ազատութիւնը մեր ցեղին զոյու-
թեան և շարունակութեան միակ հիմնա-
քարը եղած է. ասոր համար է որ դա-
րերով մարտերու ենք նոյն խղճի քրիստոն-
եայ կառավարութեան խնամքի տակ և ազգերու
զեմ... Ըսով—արեւն լիարեւոյ պաշտպաններ
մեր կեցեցիներ, որ միակ փրկարար տար-
ւելի եղած է մեր լեզուին, ստանց որու
զույց ցարգ անհատացած ըլլալինք մեզի
ժամանակակից պատմական ուրիշ ցեղե-
րու նման:

Այս տեսակէտէն եթէ անմիտելի է ա-
մէն Հայու իրաւունքը՝ այս կենսական և
ամենամարտական հարցին նկատմամբ,
«Հայուն փրկութիւնը Օտմանեան հայրե-
նիքի փրկութեան մէջ» նշանարանն ընդ-
գրկող Հայութեան համար ոչ նուազ ան-
վիճելի է քաղաքացիական պարտականու-
թիւնը՝ նախանշանաւոր ըլլալու հասարա-
կաց հայրենիքին մէջ խղճի ազատութեան
անկասկած և անպայման տիրապետութեան:

Անա թէ ի՛նչ է այս խորհրդածու-
թիւններու զրգիւ տուող պատճառը:

«Բնականութիւն» մտաւոր թիւերէն մէ-
կուն մէջ ներքէն Օ. Վ. Խարախանեան,
Մուշի պատմական Առաջնորդը, յիշատա-
կութիւնը կ'ընէ Սփի հայկական ջարդերուն
ժամանակ իրենց մօրթը ազատելու հա-
մար՝ Մուշի մօտակայ գիւղի մը կամ գիւ-
ղերու քնակիներէն հարկեր հինգ անձե-
րու՝ որոնք կրօնափոխութեամբ խղճմու-
թիւնը բնորոշած և հիմակ Սահմանադրու-
թեան հետեւած յարաբերական ազա-
տութեան մէջ՝ զոյգալով իրենց կրօնափո-
խութեանն՝ նախկին կրօնքին և ազգու-
թեան վերադառնալու ջերմ փափաք յայտ-
նած են, աւելցնելով միանգամայն որ այս
մասին պէտք եղած պաշտօնական գիւղա-
ցումը և զմեռմը եղած է Ազգ. Պատ-
րիարքարան:

Թէ ճիշդ զարու վերջին քառորդին՝
բարբարոսութեան մասին միջին զարու է՛ն
խուժուող չըջանը գերազանցող Համալ. ըվ-
ման վաղապարտութիւններու ժամանակ՝ զրու-
նուած են 105 հայեր, որոնք կրօնափոխու-
թիւնը մօրթեւելէն և ջարդուելէն նախառն-
ծար համարած են, և զանուած են բարբա-
րոսներ, որոնք ջարդելէ, մօրթելէ յախրա-
ցած՝ կրօնափոխներուն կեանքը հնարեա-
լափ աղնուութիւն ունեցած են, մեզի
համար հասարակ տեղիք զարձած աչ չոր
ու ցամաք հանդամանքովը Խարախան-
եան վարդապետին տուած լուրը ոչինչ
ունի նոր և չանկան, թէ այս երեւոյն
Հայութիւնը կրօնադաճած է 105 անգամ.
ներ, որոնց գէպի մարդերն եկեղեցին և
ազգութիւնը դարձը՝ պիտի դարձանք աչ
միտար, ամբիւր բնու և երկք գիւղի հե-
տաքրքրի, որովհետեւ հարցը անձուկ
և ազգայնական տեսակէտէն ալ զիտելով,
ծովու ցամաքած տարածութեան տալիս
զաւակ մը ջուրը նշանակութիւն ունե-
նայէ ալ կը զաղրի:

Ու յետոյ, վերջապէս եթէ Հայութիւնը
կրօնադաճած է կրօնափոխութեամբ 105
անձեր, միւս կողմէն մարդկութիւնը չա-
հած է նոյնքան անհատներ, որոնք՝ հակա-
ռակ սարսաղութիւն՝ թէ՛ հայութեան և թէ՛
մարդկութեան համար զոյուութեան պիտի
զաղրէին, մահերուն է՛ն ճիւղաղային տե-
սակին մտանուելով:

Իր ցեղին գոյութեանը նախանշաններ
զիր ամէն ազգակերի սրտին մէջ կայ որոշ
չափով մարդկայնութեան ճօղ մը, որ
յուսահատութեան սեղանցած միջնորդութիւն
մէջ, հոգեւորական գաղափարներէ զուրկ
քննադատութիւն տալիս հակադրալին ըլլալու
երեւթը պարզօր խորհուրդներ կը ներշնչ-
է:

Ու չնոտալ, ի՛նչ մեղքս պահեմ, ևս
շատ անգամ մեր մամուլին գաւառական
լուրերը, երկրէն խաղրթները կարգա-
լով, գրեթէ ամէն օր, հայ թերթներուն
ամէն մէկ թիւին օրական պարունակու-
թեան մէկ անդամներէն և անշուստարիկ
մասը կարծով արանի, թարանի, աւերու-
մի, ապստեղեան լուրերը առնելով, կը
մտածեմ թէ ազգութիւնը Հայութեան սարսափ-
ներու ժամանակ լուսազոյն չէր ըլլար՝
փոխանակ հարկեր հազարաւորներով մօր-
թեւելու, զանալի և կրակի զոհներուն
գէթ մէկ կարծիք մասը իր մօրթն ազա-
տէր այն կերպով, որով Մուշի գոյգոյն 105
Հայերը ազատուած են:

Ինչ որ գիտ կը չարչարէ և ամենէն տ-
ւելի միտքս կ'ըրգողեցնէ, խնդրոյն աւգա-
լին տեսակէտէն աւելի, համազգային և
Օտմանցիական տեսակէտէն է, որ Խարա-
խանեան վարդապետին տուած աչ չոր
ու ցամաք լուրով կուգայ անգամ մը ևս
քրքրելու սա հարցը թէ այս երկրին մէջ,
զոր մեր հասարակաց հայրենիքը ճանչալ
ուխտած ենք, մարդկային բնական իրա-

ւունքներուն է՛ն նուիրականը, եզոյ
խղճի ազատութիւնը գիտ ևս պիտի բազ-
լի հակասահմանադրական խղճնորոշման
և շիջնադարեան արգելքներու:

Իմ մասին շատ երկրորդական կարե-
ւորութիւն ունի այդ Մշակներուն խղճի
խաղթը, որ անբաժան է մանաւանդ մեր-
նին նման իրաւանդութիւններուն այնքան
պիտի փարած և անոնց համար այնքան
զիւրազնօրէն նահատակուած ցեղի մը
զաւակներուն կրօնափոխութեան վիճա-
կէն, որովհետեւ այդ խղճի խաղթն ալ
շատ մօտալուտ վախճան մը պիտի ունե-
նայ, արուած ըլլալով որ խղճմութիւնը
ազգային անհատականութիւնը սպաննող
աչ միակ կրօնքն է, որ իրեն յարողնե-
րուն ամէնքն ալ միակ ազգութեան մը
մէջ ձուլուալ հոգաւորայն ազգակր ներկա-
յացած է պատմութեան մէջ, և հետեւ-
ւարար սերունդի մը փոխփոխութիւնը բա-
ւական է արդէն այդ Մշակի կրօնափոխ-
ներուն յաջորդներուն քով խղճի խաղթը
անհատացնելու:

Ինչ որ սակայն ահագին և կենսական
կարեւորութիւն ունի և պէտք է ունենայ
ամէն Օտմանցիկ համար, սա՛ է թէ ար-
դեք Սահմանադրութիւնը գիտ չի կրցաւ
այս երկրին մէջ այնքան մը բան իրա-
դրել:

Երբ Մուշի Առաջնորդը Պատրիարքա-
րանին կը գրէ, բնական է թէ այս վեր-
ջինն ալ կառավարութեան գիտած պէտք
է ըլլայ, և հետեւաբար Բ. Գուսն ալ
լուր ունի որ Սահմանադրական Թուրքիոյ
մէջ գիտ կը գտնուի 105 անձեր, որ մա-
հաւ արտաւանդներն ներքեւ, զանալի
տակը կամ կրակին գիտացը, ստանց խղճի
համադրմի կրօնափոխ եղած են և այսօր
կ'ուզեն իրենց նախկին կրօնքին զաւալ
և սակայն... սակայն կը վախճան:

Թէ ինչ արդիւնք ունեցել, և Պատրի-
արքարանին գիտմը, ամբիւր մեզի ան-
ձանթ է:

Ու եթէ չենք գիտեր թէ ինչ եղած է
ցարգ այս մասին Բ. Գուսն ընթացքը,
զոնք գիտենք թէ ի՛նչ պէտք է ըլլայ
ժէճ-թիւրքերուն բռնակիք ուղղութիւնը:
Նահատական կեանքի մէջ շատ անգամ
երբ հարկաւոր ամբիւր կը պակսի, պէտք
կ'ըլլայ տեղեկը:

Այսպէս է նաև կառավարութեան մը
համար, այսպէս է զիւրապետութեան
և քաղաքականութեան համար ալ:

Մուշի կրօնափոխներուն խնդրը մէկն
է այն ամբիւրէն, որ եթէ զոյուութիւն
չունենար անգամ, պէտք էր որ մեր
ժէճ-թիւրք բարեկամները զայն տեղ-
ծէին, ցուցնելու համար քաղաքակրթ-
այնարհին թէ ինչպէս կ'ըմբռնեն իրենք
խղճի ազատութիւնը և ի՛նչպէս անխտիր
ամէն օտմանցիկ վաղիկ կուտան սահ-
մանադրական սկզբունքներու նուիրակ-
ութիւնը, որոնց տապալմը և զործազ-
րութիւնը իրենց յաւիտեական փառք
պիտի ըլլայ:

Եւրոպական կառավարութիւնները,
հարկի կամ անհարկի մեր երկրին զործե-
րուն միջամտելու համար, յաճախ պարբ-
ուակ բռնած են Օտմանցի քրիստոնեանե-
րու կրօնական ազատութեան խնդրը:

Եթէ անոնց աչ ընթացքին մէջ տեղ
քաղաքական ու անտեսական չանքը՝ ուղ-
ղամտութեան տեղի բաժին ունեցած են,
մեծ միտքերը, մեծ մարդասէրները և քա-
ղաքակրթութեան բոլոր այն պարսնաք-
ները, որոնք մարդկութեան ցաւերով տա-
նապալմ են, կատարելաւ անկարագահու-
թեամբ և նոյնիսկ Օտմանեան հայրենի-
քին փրկութեան տեսակէտովն է որ այդ
հարցով զբաղած են:

Արդ՝ չենք կրնար նշանադրել որ մեր
ժէճ-թիւրք բարեկամները չի կրնան ըմ-
բանել այն ահագին նշանակութիւնը՝ ի-
րենց հմայքը բարձրացնելու համար՝ զոր
այս տեսակ հարցի մը առջեւ խղճի ազա-
տութեան լայնախոս և անկաշկանդ ըմբո-
նումի մասին իրենց կողմէ արուելիք հա-
ւասարէք պիտի ունենայ:

Թէ՛ ժէճ-թիւրքերը այնպիսի կոյր չեն
կրնար ըլլալ և ոչ ալ իրենց պետերուն
է՛ն համակրելին՝ Թալէպի պէշ, ներքին
զործոց ճեւճօրաք նախարարը, նոյնքան
աննշանակ՝ ամբիւր կարեւորութիւնը
ըմբանելու և անմիջապէս շահագործելու:

Ուրեմն, զույց հետեւութիւններէն,
խղճի միջնորդութեան բարբարոսութիւնը
վախճան:

Բայց ամբիւր արդարացում մը ըլլալէ
աւելի, տեսակ մը բարբարական անձնա-
պանութիւն է ժէճ-թիւրքերուն համար,
քանի որ իրենց սրբանքը եղող Սահմա-
նադրութիւնը մէկ հարուածով ոչնչու-
թեան կը զատապարտէ:

Ուրեմն ի՛նչ է պատճառը որ ցարգ
միջոցը չէ՛ արուած Մշակի կրօնափոխնե-
րու վախճանին իրադրման:

Ամբիւր պիտի հասկնալ կառավարու-
թեան բռնակիք ընթացքովը:

Մեր մասին պիտի խնդրէինք մեր
ժէճ-թիւրք բարեկամներէն, ո՛ր և է զու-
հարութեան տալիս չընկրկիլ,—եթէ երբեք
զոհողութեան մը պէտք կայ—ամբիւր չա-
հագործելու և որքան կարելի է մեծազը-
ղող կոյնակով մը, աշխարհի հասկնե-
լու համար թէ Թուրքիոյ մէջ խղճի ազա-
տութիւնը կատարելաւ է...

Ամբիւր Օտմ. Սահմանադրութեան և
Օտմանցիութեան մեծագոյն ուժքամը պի-
տի ըլլայ:

ՍԵՐՈՒԷ ԴԱԽԹԵԱՆ

ՆՐՓԻԱՐ ԱՐՓԻԱՐԵԱՆ

(ՔՐՈՆԻԿԱԳԻՐ)

(Ծառ. 88րդ Գլխի)

Արքիպար թարգմանիչ չէր, իսկայ կը
սիրէր թարգմանիչները, մանաւանդ քեր-
թագական ու վիպասանական երկեր
թարգմանողները: Կը յիշեմ թէ մէկ քանի
տարի տառ ինչ աղբիւրու կոյնակով մը
վիճակի իր տառարար վարդապետներէն
մէկուն կը յորդորէր որ Լեւոնտար թարգ-
մանէ, ու երկտառարը ընդհատ հրաւու-
թի մը պէս, զարմեալ կը սկսէր գեղեց-
կազատական հեղինակներու թարգմանու-
թիւնները: Ըւ յորդորող յետոյ թարգման-
չին հետ զբաղան խեղայի վիճեր կ'անենար,
ու բժանդիլը ըլլալէ աւելի յաջարկող մը
կ'ըլլար: Գրական երկեր թարգմանելու
հետադիւրմը իր մէջ միշտ վառ է մնա-
ցած, և ոչ թէ պատճառաւ տառ բիւ-
րեց պախտանք տեսած ենք Արքա Գեւա-
րանքի թարգմանութեան ամբիւր. Օր.
Օտման արժանի կ'ըլլար ծովայած գո-
վեստներու. թարգմանիչը Ստուաճա-
չունի պարգոյութիւնը զործածած է, և
գնահատելի է, վասն զի թարգմանիչը
տառն հայերէն բառերուն չարքին մէջ
զգացմունք թափել է: Թարգմանիչներէն
երբ այդ պակսի, մնում կը ներկայանայ
բնակիւ հեղինակը. լու է Արքիպարի տա-
ղիտութիւնը. «Մատնադրութեան մէջ
զգացումը կենսական մաս կը կազմէ տա-
ղանդի, չենք կրնար արդեօք լուր թէ
թարգմանիչ մը պէտք է օժտուող ըլլայ
զգացման տաղանդով: Օր. Օտման ունի
այդ տաղանդը:» Ուրեմն զգացմունք

ՏԵՂԱԿԱՆ ԼՈՒՐԵՐ

ԳԱՐԱ ՍԱՆՏ ՓԱՇԱ, որուն համար տակէ տաճը՝ Թուրք խերթերէն ստեղծելով՝ բաժնէ Էնթ Էնթ Էնթ մեկնում է. տա- կաւին քաղաքս կը գտնուի և կըզգայի Չարքան հետապնդելու և Այսրին հա- հանդին մէջ աւագաւորութենէն ջնջելու ծրագրի մը պատրաստութեամբ որ ա-ւարակու մտն է: Միտ փաշա միեւնոյն ժամանակ Պալէն խնդրած է աւագանները հետապնդող զօրքերուն համար կարճ ան- լատիանց վերաբերուելու և իր կողմէ սպա- յը մեկնում է Պալէն խնդրուած վերաբ- րուելու ընդհանուր համար: Արշապի որ զին- ութըստութեամբ և մանաւանդ ընդհանուր ու անտառներու սարսափազգու ամաշու- լիանց մէջ աւագաններ հետապնդելու արհեստէն շատ բան չենք հասկնար, Գա- րա Մալա փաշայի խնդրած և իր զօրքե- րուն հազմին ուղած սա անխնայանց վե- րաբերուելու անտարակոյտ զերբնական, անխնայի յատկութիւն մը ունենալու են և Չարքան ծիւրք Զուր Զըլու անխնայ լատիան մը...

ԱԶԳԱՅԻՆ ԱՆՅՈՒՂԱՐԱ

Ազգ. Վարչութեան Տնտեսական Խոր- ջրաշարանային Կոմիտէն Է. Զարգի- ան քաղաքէն այլուր փոխադրուելուն առթիւ հրաժարած ըլլալով, Ազգ. Վար- չութիւնը անոր տեղ ընտրած է Մանիկ Է. Գոհմանեանը որ առաջին տարի- ներէն զանաւոր է նոյն Խորհրդայն ան- ջալ երկուշարքի օրուան նիստին: Վար- չութիւնը լաւագոյն ընտրութիւն մը չէր կարող ընել, Տնտեսական Խորհրդայն ան- ջալանցութեան կոչելով Գոհմանեանն է- ֆէլտին որ իր ծանօթ վարձատրութեամբ և գործունէութեամբ նոր փայլ մը պիտի աւելցնէ Տնտեսական վրայ:

— Պաշտ Ազգ. Պատրաստութեան Կիլիկիան որբերուն նպատակ հասցնելու համար հրահանգներ եկած ըլլալով Առաջ- նորդարան, Ազգ. Վարչութիւնը այս և ուրիշ կարգ մը կարեւոր խնդիրներու կարգադրութեան համար որոշած է ի մե- տոյ Գաւառական Ժողով գումարել:

— Ազգ. Կեդրոնական Վարչութեան Ուսումն. Խորհուրդին որոշմամբ Պատրի- արքարանէն չըջարկուած մը գրեւորած է Առաջնորդարան, որով կը յանձնարար- ուի տեղւոյն և չըջարկուող ազգային վար- ժարաններուն մէջ պաշտօնավարող Հայ ուսուցիչները՝ ղեկավարութեան վեր- լայնացանելու համար յանձնել և քննա- լիանց աղբիւրք տեղեկագրել Պատրի- արքարան, որպէսզի Կեդրոն. Ուսումն. Խորհուրդէն ուսուցչական վարչականներ տրուին անոնց:

— Նորակազմ Կիլիկիան Որբանոցում Միութիւնը, որ կերպով մը ձուլուած է Հայաստան-որբանոցում ընկերութեան հետ՝ համարալի գործակցութեան պայմաննե- լով, կը բռնէ ինչ նամակաւ մը ղեկումը ըրած է Ստանա՝ Գոհման Էֆէնդի 25-30 յափ որբուհիներ ընտրելու և զըր- կիւր Իզմիր: Անոնց Կիլիկիան Որբա- լիան Միութիւնը ինչ այս ղեկումին և ինչ իր կողմութեան պաշտօնական հան- ղանքը մը տալու համար՝ տեղւոյն Ազգ. Վարչութեան հաւանութիւնը և վաւերա- ցումը պիտի խնդրէ, ինչ որ ալ աւելի պիտի զերգանէ և արդիւնաւոր ընէ նը- պատաստութեան գործը:

«ԴԱՇԻՆԷ» կը ծախուի Զրանկա- րաջ Պոն Մարշէի գլխաց ԳՕՍԹԻ Ժառ- վանքին մօտ: Գաւառացի վրայ Գրքերի բաժնի վճարով Ժառվանքին մօտ: Հայոց Ժառ Ստանդարտացի գլխաց ԹՕԲԻ Զննել գրաստանը:

Հաւոր տեսարան մը կը պարզէր: Անորոտ երկրին երեսը, գեղերէն ցալտող լաւատու- րութիւնէն կրօնական սկաւառակ մը կազ- մուած էր, և կրակին քիչ մը հեռու մու- լին մէջ ալ անհնար կ'ըլլար որոշակի տես- նել, մինչ ընդհանրաւոր աւելի զերբին էր հեռուէն — մութին մէջէն — մինչև զի- ղը են, յատկաւ կերպով նշմարել և սոյն հրախաղին շարժման յաճախ անհասկոյն- լիւնները ծախել:

Ո՞վ ձգեց կրակը: Ո՞ր գնաց այդ անխնայ անորեղը: — Ո՞չ ոք գիտէր: Եւ սակայն բոլորն ալ գիտէին, և ստաց իսկ ձախտադրական անխնայ- փելի զոհաբերութեան մը հանդէպ ամենքը կը սպասէին անոր: Հայուն և մանաւանդ Հայ չինականին համար այդ զոհաբերու- լիւնները ոչ անսովորակ էին և ոչ նո- ղութիւն: Մինչ աչքով երկու ալիս քիւրտ ցեղերուն լինանութեանց վերաբերման, այդ աղետը և զիտ ո՞վ գիտէ որքանները անխնայակեր կ'ընէին:

ԹԱԳԱՊԵՏԱԿԱՆ Խորհուրդը իր վեր- ջին նիստին մէջ որոշած է որ փողոցներու անկիւրը կամ փողոցի մը մէջ մօտը գրա-ւոյ փոքրիկ փայտաշէն խանութներ, սրճիւի, ինչպէսզէն, հատկապէս, մըր- գալուհան, ևն. փլուցին մի անգամ ընդ միշտ և այսուհետ ընտել լող չի արուի այդ տեսակ տեղեր կրպակներ չեն:

ՄԱՐԿԱՍԵԱՆ քոյճիներէն Տրապիզոնցի Մալիս տոյն որ յանդիմութիւնը ունեցած է նոյն հաստատութեան սնորհն Նիգամ- Էտօրին պէշի վրայ յարձակելու և ծեծելու, այս կողմի շահատէրութիւնը՝ սակայն մինչև ըստու տարած է ծեծող քոյճին:

ԳՕԿԱՍՏԱՆԻ մօտ Չարքի և Տափուս գիւղերուն ընտելները զանոյաւոր ըլլա- լով որ այն կողմերը հաստատուած կըլ- տացի զաղթականներուն աշներ և եղ- ները իրենց բերքերուն վնաս կը հասցը- նեն, կուտակուելու կողմէ Պալէնայի միտքը Անճալ պէշ Գաւառ գրեւորած է՝ զի զաղթներուն զաւառները քննելու և գտնուած տալու անոնց խնդրանքին:

ՄԱՆԻԿԱՆ կառավարական պաշտօ- նատէր, որ ժամանակէ մը ի վեր չին ուկու վրայ էր, մօտ օրերս բոլո- լովին պիտի տարուի և հոն փո- խաղուել բոլոր վարչական պաշտօնե- լիւնը:

ՆԱԶԻԿԱՆ զաւառագան խնդրած է հեռագրական տեսութեան մեղծելու հե- ռադրատան չէնքէն մինչև կառավարա- կան պաշտօնատէր հեռագրական լիւր մը հաստատել, քանի որ այս երկու չէն- քերը իրարմէ շատ հեռու կը գտնուին: Այս խնդիրը մերժուել է սակայն, ուրիշ տեղերէ ալ նմանօրինակ խնդրանքներու պատճառ չի տալու համար: Յատկա- լիւն լիւն...

ԹԷԼԷԿՐԱԿԻ Ի տուրքերը վերջնաւոր- նապէս որոշելու համար մասնաւոր յանձ- նաւորով մը կազմուած է: Ինչպէս յայտ- նի է, այս տուրքին երկրակալ են բոլոր օսմանական հպատակները: Յանձնաւորովը այս տարի պիտի աչքիլէ բոլոր վաճա-

Դէպի վաւեր միտակ չէր և պիտի չըլլար: Պարոն Միտա իրաւունք ունէր զգալութիւնները ձեռք առած ըլլալուն համար:

Յարձակումը նպատակաւոր և բազ- մատեսակ էր: Թշնամիները կրակի տալով գեղերը՝ նպատակ զրած էին զիւղացիները ինչ անարեղի և ինչ զիւղին և առանկուն հեռու տանել: Արդարեւ Ուն Կօթի խաւ- ղը ժամանակ չունեցած գերեզմանատան գլուխը բարձրանալով զիւր բռնելու, ար- ղին հոն տեղաւորուած իր ան աւագակ- ները անխնայ կրակ մը սկսան զիւղին վրայ և չուրջը: Բարեկամութեամբ կարծի իր ընկերներով յաջողած էր Կօթին քիչ մը կանուխ մեկնելով անխնայ և ոչ ոքի ղեմ չեկած Կօթ-քաղին զիւրը բռնելու:

Երբ անոնք զիւղին բաւական հեռա- ցաններու գտնուելու, իսկին հրա- ղաններու գտնուելու, իսկին հրա- ղաններուն կ'ընէ յարձակումները վանելու մահար՝ հրապան պարագները:

նառանկը՝ պատրաստուելու համար վա- ճառականներու և անոնց պաշտօնանե- րուն ցուցակը և ըստ այնմ՝ տուրքերը տան: Երկու

ՆԱԶԻԿԱՆ օստիկաններէն Էտիւրէլի ձէմլի, Կիլիկիոյ Կալիպ, Իզմիրի Մուս- լաֆա, Հասան Թէֆէր, Մէհմէտ ձէ- մալ և Իսմայիլ Էֆէնդիները զերկ-կալիպ ստիկներ և օստիկանական զօրքեր հա- կնալու համար՝ Պաշտ օստիկանական վարժարանը պիտի զրկուին:

ՉԱԲԻՆԵ Զերբալարիւր համար Պա- լիս գտնուող Քիւրա ՄՏՄԵ Համալի ա- նունով մէկը Վարչապետին պայմաններ տալարիւր և զայն հետապնդելու արտօ- նութիւն խնդրել է:

ԱԻԱԶԱՆԵՐՈՒ զոգմաները պահող փախտական Սուսամըր Վալիպի Գու- շառայի մէջ Զերբալարիւր է:

ԷՕՏԷՄԵՆԻ Զօգանար զիւղին Ինճէ Ալի, որ Թէֆէլի օղլու աւագակին զոգ- նալիպը ըլլալու յանդիմարով Իզմիր բանտարկուած էր, այս անգամ Այսրին զրկուած է՝ այնպիսի Պատրաստական Առանձին առջև դատուելու համար:

ՅԵՌԱԳԻՐ

Կ. ՊՈԼԻՍ, 11 Նոյ. — Տիգրիս և Եփ- րատ գետերու նաւարկութեան խնդիրը միշտ աւելան կը մնայ, հակառակ անցի- ական կառավարութեան այն պնդման: Բաւական էր պահանջը չաւարտուել կար- զաղութիւն մը ընել նոյն խնդրոյ մասին ինչպէս նախ այն յարաճուն ընդլիարու- լիան պատճառաւ որով օսմ. հանրային կարծիքը կը պահանջէ որ խաղաղ օսմ. ընկերութեան մը յանձնուի նաւարկու- լիան միանշանակ:

Օսմ. կառավարութիւնը որչափ որ փախաբայ է լաւ արտադրութիւններ ցրց տալ Անգլ. կառավարութեան, սա կայն մէկ կողմէ հանրային կարծիքին և միւս կողմէ Մ. և Յ. Միութեան խոր- հրդարանական խաղաղին պահանջմանց տեղի տալով՝ հակամէտ է մերժելու անց լիական ատաղարկութիւններ: Այս խնդ- րայն առթիւ կարեւոր պիտանալութեանց կը սպասուի Խորհրդարանին մէջ:

ՆՈՅՆ. — Կառավարութիւնը Մոլա- կալ Կէմալ փաշայի խնդրած երեք ամա- ռան արձակուրդը չարհած է: Անցիկայ ծովափայլ ի մօտոյ պիտի մեկնի Լանտոն: ՆՈՅՆ. — Երկու օրէ վեր Պաշտ մէջ ստիկայի օլ մը կը տեղէ: Անցաղար անձ- րեւ կը տեղայ՝ քաղաքին քանի մը մա- սերուն մէջ օդուհանգի պատճառով: Մոլլ փոխգնդապետ է և հաւանցին արկած- ներ տեղի ունեցել են: Միւս կողմէ Սե- ծուլ գաւառին նաւահանգիստներէն, Պաքիշէն, Սօֆիաշէն և Պէրիտէն հա- տած յուրերուն հաջելով՝ զրեթէ ամէն կողմ փոխարկի կը տեղէ:

ՏԻԿԱՆ ՊԱՐԹԵԻՆԱՆ

ՄԱՍԻՍ ԿԱՆԱՅԵՐ ԲՈՒՄԵՐ ԲԱՅԵՐԻ Ժրանկայ ըստ յաւան Բիւլ 85

Պատի ունի ծանուցանելու իր ազնիւ յաճախողներուն ինչ Բարեկի վերջին նորաձեւութեան համաժողովը պատրաս- տէ կանանց յատուկ ամէն տեսակ ու խիտ ճաշակաւոր հագուստներ: 8—5

— Հա՛, ստաց ջանքի զուգարան: Հո՛ն սկսան կրակը, լալն միտայն բոլորն ալ, անդադարովի գոգանմէ մը զրգուած և յազուած: Կո՛մ մեր օրն է հասած, կո՛մ այդ անօրէններունը:

— Չեղ տեսիմ, տղաքներ, մշտեց Կարօն, փութանք Կոս-քիտի զիւրը բռնելու վերջէն: Ու բոլորն ալ լաւ և չունեղինքն բռնած՝ վաղեցին զեպի այդ կողմը, որ զիւղին զուրա երկու միտի ճակարակ էր, և զոր սակայն իրարից կ'երկի չի խորհելով որ Հայերէն օլ ընդ- զիմալիւն մը կըմար ըլլար՝ պաշտօնան- լու մոտածուն ունեցած չէին: Ուստի Կարօն, իր վեց ընկերներով աւելի բազ- ղաւոր, երբ կանայի մը կ'ընէին եղի- քը հասաւ, ոչ ոք խանդարել զիւրեք, ու անոնք կըմար լաւագոյն իմն տեղա-ւորուել, արդէն իրենց քաջամանով այդ անսովոր ծախմուհիներուն մէջ:

Անցաւ մօտ երկու ժամ: Սպասումը, տարակուսանայ և անստուգութեան եր-

ԱՌԵԻՏՐԱԿԱՆ ԲԱԺԻՆ

ՀԱՊԱՐԱԿ 12/25 ՆՈՅՆ. 1909			
ԲԱՄՊԱԿ			
		Աղիւրէ	
Կիլիկիա	Յունի, Փետր.	7 45	
Նիւ-Եօր	Մայիս Յունիս	7 55	
	Մայիս	14 42	
	Մայիս	14 82	
Լանտոն	Մայիս	32 1/8	
	ՇՊԲԱՐ		
»	Դեկտ.	12 7	
	ՅՈՐԵՆ.		
Կիլիկիա	Դեկտ.	8 1 1/4	

ՎԻՃԱԿԱՅԱՆՈՒԹԻՒՆ

Ի ՆՊԱՅՏ
ԳԱԶԻՐԷԻ ՀԱՅՈՑ ԱՂԲԱՏԱՆԵԱՄԻՆ
10րդ ՎԻՃԱԿԱՅԱՆՈՒԹԻՒՆ
Կիրակի, 21 Նոյեմբեր 1909
24293 շահած է 100 նարոյեօն
60 քրանք շահող քիւերը
5311 13436 15961 20131 26366
20 քրանք շահող քիւերը
1572 2683 4254 6452 8073 8124
8939 10137 10789 11375 11628 12801
15182 26304

10 քրանք շահող քիւերը
232 863 1582 2143 2171 2669
2732 3687 4850 5195 5440 5569
5624 5891 6036 6186 6668 6803
6922 6989 7198 7279 7330 8485
9101 9186 9561 10420 10462 11311
11333 11437 11719 12322 13301 13306
13568 13945 14724 14899 15254 15723
15975 16510 16539 16803 17162 17179
17320 17328 18203 18438 19592 20187
20489 20623 21794 21863 21935 22149
22446 23387 23475 23838 24600 24844
25299 25868 25982 26079 26213 26239
26345 27983 28057 28226 28566 28907
29665 29755

Տար քանակ շահող քիւերը
Վերս հրատարակուած 100 շահող
թիւերու միւսերէն մէկ թուանշան վեր և
մէկ թուանշան վար թիւերը 10ական տոմ-
սակ շահած են:

ՄԻՋԱԶԳԱՅԻՆ ՇՈՂԵՆԱԿԱՅԻՆ ԳՈՐԾԱԿԱՆՈՒԹԻՒՆ

Իւրերէն մինչև Նիւ Եօր միայն
95 ԳՐԱՆՔ. Ամենամիջ չօգնաւ-
ներով, արագ, հանդիսու ու ազ անվ ճառ-
բարգաւորուած
Գ Ի Մ Ե Յ Է Բ
Հ. ՇԱՀՈՒՄԻ
Բաւած Հօնիկեր
50—26

Մ. ՄԱՍՏՈՐԵԱՆԻ ՀԱՄԱՌՈՑ

ՊԵՆՁԷԻ ՄԵՐ ՕՐԵՐԸ
Միտի և յաճախողին զատաղիւրը
Ազգային փոքր տարածներու համար
Կարեւոր գեղջ զարգանք
ԳԻՆ. 5 ԳՐ.:

Կու երկար ժամեր: Այն տեղէն զիւր չէր երեւր, որ զարին ներքեւ կը մնար, իսկ զգին լաւատարութիւնը, որ երկալով կը շատնար և կըմնուող հրապանազութիւն- ները շատ բան կ'ընէին ինքին:

Անձկանց վարկաններ կայն իրենց համար: Մէկ քանիները ուղեցին Լա եր- թալ տուղելու, ինչ քիչ կ'անցնէր կը զանար հոն: Բայց Կարօն, վերջին ծայր և յամաւորին կարգապահ, արդիւնց զա- նոնք և խաղա պատու իրեն չի թողուլ զերբերէն: Երկ իրենց պէտք ունենային, ու է կերպով կարող էին մէկը հասցնել հոն, ուստի Լա երկալին յամանայն ոչ ոք շատ բան մը չաւելցնելով զիւղին ոչ- ժերուն վրայ, հոն, այդ զիւրքերուն մէջ, անոնք միշտ և անտարակուսելիօրէն թը- նամիւն տէր կը մնային:

Հետեւաբար հարկ կը սպասել:
(Շարունակելի)

